

Beste natuurvrienden,

“Werd er bij NVO nu nog niet genoeg gezwamd?” hoor ik u denken. In feite wel maar toch zwamden we nog één activiteit gewoon “gezellig” door. Bij verrassend aangenaam herfstweer wandelden **20 NVO-ers** (5 AM en 16 PM) op **zondag 11 november** door het Maria-Hendrikapark, door iedereen beter gekend als ‘t Bosje.

Alhoewel je in een park zo dicht tegen het centrum en vooral in zo’n slecht paddenstoelenjaar niet veel fraaie paddenstoelen zou verwachten werden we toch aangenaam verrast door enkele hele leuke en bijzondere soorten.

Bij paddenstoelen denken we vaak aan de typische hoed-en-steel-vorm die ergens los in de grond verschijnt, vaak in kleine of grote groepen bijeen. Maar wie nauwkeurig kijkt merkt al vlug dat er ook heel wat andere verschijningsvormen zijn, de een nog merkwaardiger dan de andere. Er zijn korsten, plakaten, bolletjes, staafjes, knotsjes en schijfjes. Er zijn harde, leerachtige, kraakbeenachtige en

gelatineuze vruchtlichamen. En ook qua kleur is er duidelijk veel variatie. Dat dit alles met vaak veel te lange soortnamen wordt benoemd maakt het er natuurlijk niet eenvoudiger op om alles uit elkaar te houden. Wie ooit alle 5000 soorten zwammen van Vlaanderen wil kunnen herkennen zal er toch heel wat tijd in moeten stoppen en zal zich echt moeten specialiseren.

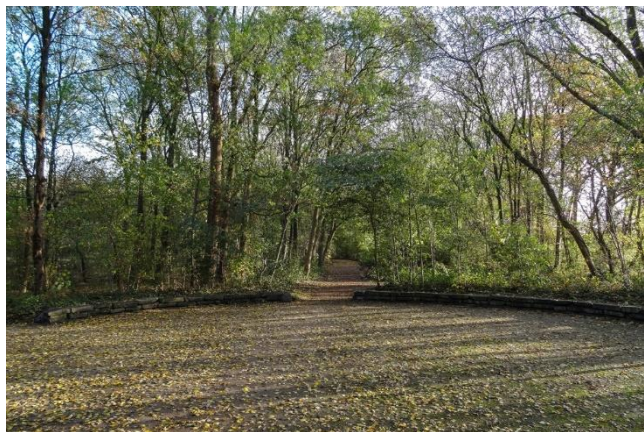
Als NVO-ers beseffen we wel dat we geen specialisten zijn maar toch doen we ons best om hier en daar een soort correct te benoemen. Dat daarbij al eens een (figuurlijke) kemel wordt geschoten mag niemand verbazen. Gelukkig zijn er ook wel wat hulpmiddelen die ons in de juiste richting kunnen sturen. Ook deze keer gebruikten we een paar keer de determinatiesleutel en voor wie het geduld kan opbrengen is het zeker een goede manier om te leren kijken naar de details van paddenstoelen en ondertussen ook hier en daar nog eens een juiste soortnaam te vinden.

Tussen al die paddenstoelen door was er ook nog wel tijd voor een drogende Aalscholver, een Kokmeeuw die een luchtgevecht aanging met een Buizerd, een trosje scouts dat de aanvaardbare decibelgrens aftaste, twee mooie sluipwespen in een rotte boom, samentroepende pimpaljoentjes, aardbeien die helaas maar schijn waren, een jodelende Groene specht en nog wel het één en ander. Waar en wanneer je ook bent, er is altijd, echt altijd wel wat te zien en te ontdekken op het vlak van natuur. Trouwens, op horecavlak valt hier en daar

ook nog wel wat te ontdekken. We waren in ieder geval welgekomen in het Koninginnehof en de nabespreking was weer leerrijk en aangenaam.

Hoe zit het ondertussen met onze soortenlijstjes?. Wel, dit jaar hebben we al 584 verschillende soorten benoemd. Ook het totaal (sedert begin 2017) blijft steeds wat aandikken, de teller staat nu op **724 verschillende soorten**. Van al die soorten werden er ondertussen reeds 525 (minstens éénmaal) met een foto en wat uitleg in de verslagjes gezet. De schitterende zwam- en andere foto's die werden doorgestuurd vullen opnieuw 6 extra pagina's achteraan dit

verslag. Die foto's werden tijdens de wandeling gemaakt door PaJa, AnBra, JeDi en RenYp (bedankt voor het doorsturen). Alle vorige verslagjes kan je ook steeds nalezen op onze site <https://nvosite.com>

Paddenstoelen verschijnen en verdwijnen in hun eigen tempo... soms blijven ze lang staan, soms zijn ze vlug weer weg. Op de foto zie je de boomstam met daarop de **Oesterzwammen spec.** zoals ze er drie weken voor onze wandeling uitzag. En ja hoor, ze zijn even lekker als de Oesterzwammen die je in de winkel kan kopen. (foto : JaVa)

Klein, kleiner, kleinst... op deze steel van een essenblad zie je twee vruchtlichamen van het **Essenvlieskelkje spec.** Er zijn twee soorten die enkel via DNA-onderzoek met zekerheid op naam te brengen zijn. Het Gewoon essenvlieskelkje is inheems en leeft vreedzaam samen met de Es. Het Vals essenvlieskelkje is een exoot (misschien een mutatie) die de essentaksterfte veroorzaakt die de Es uiteindelijk doodt. (foto : PaJa)

Onze lijst met gallen blijft gestaag groeien. Nu ontdekten we er weer nieuwe op de stengels van Braam. Soms zijn de namen wel erg logisch gekozen want deze gallen worden veroorzaakt door de eitjes van de **Bramentakgalwesp** (foto : PaJa)

Paddenstoelen zorgen ervoor dat het hout van omgevallen bomen zacht wordt. Zo kunnen andere organismen er ook van eten of er een schuilplaats in vinden. Deze twee erg mooie sluipwespen kwamen tevoorschijn bij het afbreken van een stuk. De rechtse soort is (waarschijnlijk) **Ichneumon stramentor**, de andere soort(?) konden we voorlopig nog niet op naam brengen. (foto : RenYp)

Sommige paddenstoelen zijn even hard als de boom zelf, dat is zeker het geval bij de tonderzwam-soorten. Omdat deze **Dikrandtonderzwam** al eerder met foto werd goedgekeurd op waarnemingen.be zijn we deze keer dus 100% zeker van de soortnaam. (foto : JaVa)

Plaatjes, (bijna) geen steel, tegen een boom groeiend... deze kunnen we dus opzoeken met de determinatiesleutel voor de schelpzwammen. 's Morgens kwamen we uit bij Week oorzwammetje en in de namiddag bij Wit oorzwammetje. Wat doen we dan? We schrijven **Oorzwammetje spec.** (foto : PaJa)

Kleine gelige draadjes met bruinige topjes, alles samen amper een paar cm hoog. Het vraagt motivatie en aandachtig kijken om zo iets te ontdekken. Achteraf konden we waarempel ook nog de juiste soortnaam vinden : **Draadknotszwam**. Eventjes stoeften met onszelf : onze waarneming is de allereerste melding van deze soort in Oostende en zelfs van de volledige Vlaamse kust. (foto : PaJa)

Het werd duidelijk een dagje met veel nieuwe, bijzondere soorten. Deze oranje-roze bolletjes zijn de vruchtlichamen van een slijmzwam. Slijmzwammen kunnen (heel langzaam) bewegen in de richting van voedsel en worden daarom niet meer bij de andere zwammen gerekend. Deze soort is de **Gewone boomwrat**, maar een andere (en veel leukere) naam is de Blote-billetjeszwam. (foto : AnBra)

Toch ook een plant toevoegen : de **Gewone robinia**, ook wel Schijn-acacia genoemd, een boom met een prachtige vorm en fotogenieke schors. Van een boom zou je het niet verwachten maar deze behoort tot de vlinderbloemigen, dat kun je in mei zien aan de bloemen (zoals op deze foto) en in het najaar aan de zeer grote, donkere peul-vruchten. (foto : waarnemingen.be)

Sommigen zullen deze larve eng vinden, anderen vinden zo iets net fascinerend. We vonden ze onder de schors van een dode boom. Omdat je duidelijk poten ziet bij de kleine kop (rechtsboven) dachten we aan een keverlarve. Dat bleek te kloppen. Het is (waarschijnlijk) de larve van een **Roodkopvuurkever**. (foto : PaJa)

Lap... nog een slijmzwam... Hoe dichter je keek, hoe mooier het werd. De kleine witte ballonnetjes barsten in een later stadium open en vorm-en dan groepjes paarse balkjes. Tenminste als we de juiste soortnaam te pakken hebben: **Gebundeld netpluimpje**. Toch wel twijfel want deze soort werd zelfs nog nooit in West-Vlaanderen gemeld. (foto : PaJa)

Maar van deze soort zijn we dan wel weer zeker : de **Gele trilzwam**. Het ziet er ook wel wat slijmzwamachtig uit maar de trilzwammen zitten dus wel bij de echte zwammen. Als je de vruchtlichamen aan-raakt voelt het gelatine-achtig aan. Ze kunnen wel een paar centimeter hoog worden en zien er dan geplooid uit. (foto : JaVa)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er is (zoals steeds) een herkansing mogelijk want op **zondag 11 november** staat er opnieuw een boeiende natuurwandeling op de kalender.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten. NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier hopen we in 2 jaar tijd iets meer dan 40 verschillende locaties te bezoeken.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Bij carpoolen wordt wel gevraagd een kleine brandstofbijdrage te betalen aan de chauffeur van dienst.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

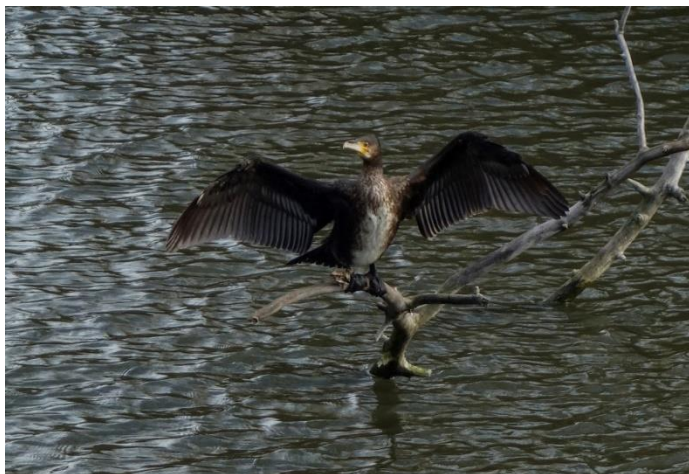
- **Zondag 11 november** : paddenstoelen in 't Bosje
Start om 09u00 of 14u00 hoek randparking nabij de oude velodroom / iependreef / Oostende
- **Zondag 25 november** : wandeling door domein **de Blankaart** in Woumen
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 09u10 of 14u10 parking bezoekerscentrum "de Otter" / Iepersteenweg 56 / Woumen
- **Zondag 09 december** : winterwandeling op het **Klein Strand**
Start om 09u00 of 14u00 aan de voet van het Zeeliedenmonument / Zeeheldenplein / Oostende
- **Zondag 23 december** : wandeling op het **strand van De Panne**
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 09u10 of 14u10 hoek van Dynastielaan en Schuilhavenlaan / Dynastielaan 48 / De Panne
- **Zondag 13 januari** : jaaroverzicht : terugblik op 2018, vooruitkijken naar 2019
09u00 : Workshop gebruik excelbestanden en internetsites + jaaroverzicht NVO+
14u00 : kleine **Spuikom**wandeling + **Jaaroverzicht NVO** (met "bakselbuffet")
Locatie : ontmoetingscentrum De Ballon / Mansveldstraat 9 / Oostende
- **Zondag 27 januari** : wandeling langs de **IJzermonding** in Nieuwpoort
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 09u00 of 14u00 einde Halvemaanstraat (voorbij restaurant Vierboete) / Nieuwpoort

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

Nog maar net gestart kunnen we van dichtbij een zichzelf drogende **Aalscholver** zien zitten. Door zijn witte buik weten we dat het een juveniel is. De houding met de open vleugels wordt ook wel de heraldieke houding genoemd. Op wapenschilden zitten de adelaars etc... namelijk in dezelfde houding. (foto : RenYp)

Ook met de vleugels dicht blijft het natuurlijk een mooie waarneming. Vreemd om een vogel met zwemvliezen zo op een tak te zien zitten. Van zo dichtbij kun je zelfs zien dat de iris van een **Aalscholver** donkergroen is. (foto : RenYp)

Deze Schollevaar of Vliegende sigaar (synoniemen voor **Aalscholver**) vond wel een heel tof plekje om te drogen. Aan de staat van de "gouden" bol te zien is hij zeker niet de enige en is drogen ook niet het enige wat ze daar doen. (foto : Paja)

Maar wij waren vooral gekomen voor paddenstoelen en al vlug was het weer al gezwam wat de klok sloeg. (foto : JeDi)

Sommige NVO-ers investeren duidelijk in degelijk materiaal. Een paar stevige stapschoenen hoort zeker bij het basispakket. Maar het kleurtje kun je natuurlijk helemaal zelf kiezen... (foto : JeDi)

Het te warme en vooral veel te droge najaar brengen nogal wat dieren van slag. Nu nog actieve larven van lieveheersbeestjes zien is toch wel vreemd. Aan de vorm van de oranje vlekken kun je zien dat dit een **Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje** wordt. (foto : JeDi)

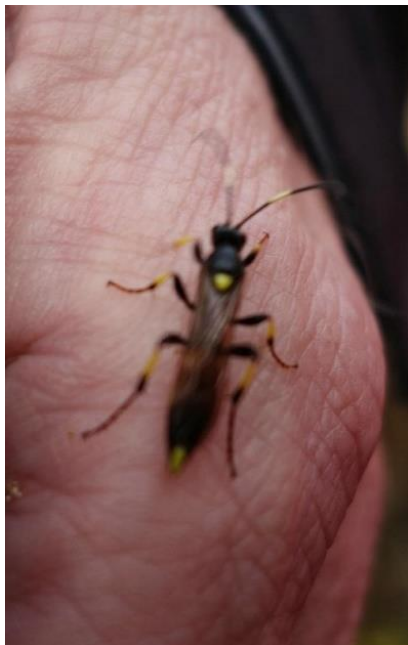

Harde knollen op essenhout. Als ze openbarsten lijkt de binnenkant echt op houtschoor : de **Kogelhoutskoolzwam** (foto : JeDi)

Goed kijken, eens voelen, ruiken en eventueel zelfs eens proeven... Zo leg je de waarneming stevig vast in je geheugen. (foto : JeDi)

Jammergenoeg niet scherp maar wel een mooie waarneming. Sluipwesp, dat stond vlug vast. Maar voor de soortnaam moest er flink "ge-internet" worden. En dan blijkt er helaas nog geen Nederlandse naam voor het beestje te zijn. We houden het dus bij ***Ichneumon stramentor***. (foto : JeDi)

Zo mooi gepresenteerd liggen ze natuurlijk niet maar wie zoekt die vindt... de paddenstoeltjes van beide ***Essenvlieskelkjes***-soorten groeien enkel op de steeltjes van afgevallen en al bruin geworden essenbladeren. Wie vindt de volgende??? (foto : JaVa)

Om stijve nekken van het naar beneden turen te voorkomen turen we hier, voor de verandering, eens naar boven. (foto : JeDi)

Soms lijken de NVO-ers wel langzaam één te worden met de natuur. Voor volgende jaar camouflagevestjes en -petjes met het NVO-logo erop.... is maar een ideeetje hee... (foto : JeDi)

Mooi is mooi, daar valt niks aan toe te voegen... een **Dikrandtonderzwam** (en dus niet Dikgerande tonderzwam zoals tijdens de wandeling gezegd) (foto : JeDi)

Het favoriete werkterrein van de paddenstoelen-enthousiasteling... oude vermolmde boomstammen... (foto : PaJa)

En ja hoor... BINGO... witte schelpjes in grote groepen bij elkaar tegen de stam groeiend...(foto : PaJa)

Een volgroeid exemplaar werd geofferd aan de wetenschap en met de determinatiesleutel in de hand vonden we dat dit één van de **Oorzwammetjes**-soorten moest zijn. (foto : PaJa)

Vragen oplossen... daarvoor moet je heel wat kenmerken van en termen over paddenstoelen kennen. De gezichten staan dan ook geconcentreerd, of is het al licht gefrustreerd?... Dorien krijgt er waarempel al zeer in haar tanden van. (foto : JeDi)

Niet zo'n proper exemplaar maar met wat verbeelding kun je deze paddenstoel nog steeds een zalmkleur toedichten. Ze heet dan ook **Zalmzwam**, een eerder zeldzame verschijning. (foto : JeDi)

Jawadde, deze foto komt gewoon uit een gsm zeg. Ik zocht me een breuk (ja dat kan echt hoor) in boeken en op internet... nada, noppes, nikske... dan maar hulp gevraagd aan de kenners en wat blijkt... het zouden piepjonge **Zalmzwammen** zijn. Tja, zo kan ik het ook hee (of toch blijkbaar niet dan)... (foto : WiHo)

Af en toe beginnen we er zelfs niet aan... zoals er bij de vogels een afdeling KaaBeeVeetjes is (de Kleine Bruine Vogeltjes) is er bij de paddenstoelen een afdeling KaaBeePeetjes (Kleine Bruine Paddenstoeltjes). Dat is iets voor later... veel later... (foto : JaVa)

Nog zo'n nobele onbekende... eerlijk is eerlijk, we hebben ook niet iedere keer super ons best gedaan hoor (foto : RenYp)

Er waren over het algemeen niet erg veel paddenstoelen dit jaar en dat is het Bosje blijkbaar dubbel waar, gelukkig is de houtwal een plaats waar altijd wel iets te ontdekken valt. (foto : JeDi)

Zoals deze witte korsten met in het midden fel-oranje aders... de **Oranje aderzwam** (w)... tja soms is het zo eenvoudig dat het wel lijkt of je de namen ter plaatse uitvindt. (foto : PaJa)

Wellicht de mooiste waarneming van de dag: deze slijmzwammen met de nogal saaie soortnaam **Gewone boomwrat**. Maar vaker wordt er een synoniem gebruikt dat veel leuker is : de blote-billetjeszwam. (foto : JeDi)

Naargelang de instellingen van je camera of hoe ver je achteraf schuift met de kleuren in fotoshop worden deze paddenstoelen maar roze of meer oranje. (foto : PaJa)

Marijke vond een tweede slijmzwamsoort : het **Gebundeld netpluimpje**. Loepsgewijs onderwierp ze de soort aan een gedetailleerde bestudering. Eens vind je de hobby van je leven, nietwaar...(foto : PaJa)

Bovenaan een viltige laag en onderaan duidelijke plooiën : het **Viltig judasoor**. (foto : JeDi)

Maar deze is echt wel veel "origer" en daarom noemt de soort dan ook **Echte judasoor**. Het verhaaltje over Judas die zich wou ophangen aan een Vlier en vandaar dat Echte judasoren (vooral) op Vlier groeien kunnen we naar het rijk der fabelen verwijzen. In Palestina groeit namelijk geen Vlier. (foto : AnBra)

Soms lijken ze griezelig veel op een echt oor. (foto : AnBra)

Leuk om te merken dat de aandacht en de motivatie hoog bleef, ook al was de aangeboden informatie soms nogal verwarrend en vooral veel, heel veel... Tja wat wil je met maar liefst 5000 soorten zwammen in Vlaanderen. (foto : JeDi)

Een stukje theorie werd hier door de natuur mooi gedemonstreerd. Als een zwam in een boomstam vooral lignine verteert, veroorzaakt ze witrot, zoals in de stam rechtsonderaan. Verteert ze vooral cellulose dan veroorzaakt ze bruinrot (ook wel kubusrot genoemd) zoals in de stam linksboven. (foto : PaJa)

Voor de doorbijters... Op de foto zowel het imperfect (met conidieën) als het perfect (met sporen) stadium van een **Meniezwammetje spec.** (foto : RenYp)

Even uitpuffen... en nog even volhouden, we zijn er bijna (maar nog niet helemaal) (foto : RenYp)

Dit is geen luchtfoto van een of andere woeste planeet maar een detailopname van **Paarse korstzwam**. (foto : WiHo)

Toch nog even ingewikkeld doen over het **Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje** (schrijf maar VAL) (foto : JeDi)

Afsluiten bij de hangbrug met rechts in de achtergrond al de locatie van de nabespreking : het Koninginnenhof ofte Laiterietje. Hoezo Laiterietje? Waarom Laiterietje? Wel Jan, omdat daar vroeger een boerderijtje was met wat koeien.... hmmm, daar moet ik toch nog eens een paar keer over slapen voor ik dat verteer. (foto : JeDi)